



STORTINGET

# Representantforslag 159 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Alfred Jens Bjørlo og Guri Melby

Dokument 8:159 S (2022–2023)

## Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Alfred Jens Bjørlo og Guri Melby om tiltak for å ta vare på mer natur i kommunene

Til Stortinget

### Bakgrunn

Sammen med klimaendringer er tap av natur den største trusselen mot menneskers livskvalitet og frihet. Natur har verdi i seg selv og er en forutsetning for at man skal kunne leve gode liv. Godt ivaretatt natur er en forutsetning for matproduksjon, medisiner, rent vann og ren luft. Ikke minst er mer natur den aller viktigste forsikringen mot ødeleggende klimaendringer, ved at det binder opp klimagasser, samtidig som intakt natur beskytter mot flom, hetebølger og andre konsekvenser av høyere temperaturer. Kommunene sitter på mange av virkemidlene for å ta vare på natur. Samtidig kan flere statlige virkemidler, som for eksempel en belønningsordning for kommuner som lykkes med arealnøytral utvikling, bidra til å legge bedre til rette for at kommunene lykkes i arbeidet med å ta vare på natur.

Naturavtalen som ble inngått i Montreal i desember 2022, må bli et vendepunkt for verden til å ta vare på mer natur. Norge har forpliktet seg til en rekke punkter for å ta bedre vare på natur, landet skal blant annet verne 30 pst. av all natur, både på land og i sjø. Norge skal også restaurere 30 pst. av helt eller delvis ødelagte naturområder.

I 2019 inngikk Norge en forpliktende klimaavtale med EU. Denne klimaavtalen inneholder også en viktig del om utslipp fra skog og arealbruksendringer (LULUCF). Medlemslandene i EU har i tråd med LULUCF-regelverket en forpliktelse om at utslipp ikke skal være større enn opptaket samlet for sektoren med de regne-reglene som gjelder (den såkalte «netto null-forpliktelsen»). Denne forpliktelsen er i ferd med å forsterkes i forhandlingene som nå pågår i EU. Sektoren har seks arealkategorier, nemlig forvaltet skog, avskoging, påskoging, dyrket mark, beite og våtmark, og det er forskjellige regnemetoder for disse. Gjennom klimaavtalen med EU har Norge forpliktet seg til å følge regelverket for skog- og arealbruk, jf. forordning (EU) 2018/841.

Naturareal er i sterk nedgang i Norge, med tap av biologisk mangfold og utslipp av klimagasser som konsekvenser. Arealendringer er i dag den største trusselen mot natur i Norge. Dermed ligger svært mange av virkemidlene for å ta vare på mer natur hos kommunene gjennom arealpolitikken de fører. Å ta vare på mer natur er bra for lokalsamfunnet. Mer skånsomme utbygginger og mer rom for friluftsliv og opplevelser er viktig for både næringsliv og innbyggerne. For å stanse tapet av naturmangfold må Norge bli arealnøytralt. Det betyr at man må gjenbruke og fortette allerede utbygde arealer uten å bygge ned mer natur, og stanse arealforbruket. Mange av virkemidlene for å nå dette målet ligger hos kommunene.

## Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre en arealavgift for naturinngrep.
2. Stortinget ber regjeringen utrede innføring av en statlig natur- og miljøklagenemnd for arealvedtak som griper inn i naturområder, etter modell av tilsvarende ordninger i Sverige og Danmark.
3. Stortinget ber regjeringen vurdere innføring av en statlig belønningsordning for kommuner som lykkes med arealnøytral utvikling.
4. Stortinget ber regjeringen legge til rette for mer lokalt vern av naturområder ved å støtte etablering av markagrenser med forskrifter der kommuner går inn for dette.
5. Stortinget ber regjeringen stille krav om arealregnskap ved alle nye bygge- og infrastrukturprosjekter.
6. Stortinget ber regjeringen sikre at man begrenser naturinngrep ved utbygging av nye veianlegg, og stille krav om erstatningsarealer ved tap av natur.
7. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å forby all nedbygging av myr.

9. mars 2023

**Ola Elvestuen**

**Alfred Jens Bjørlo**

**Guri Melby**